

Televisietoespraak van de minister-president bij het overlijden van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden

Zojuist kregen wij het bericht dat Prins Bernhard is overleden.

De Prins is vanmiddag met spoed opgenomen in het Universitair Medisch Centrum in Utrecht. Dit vanwege toenemende klachten en het slechter worden van zijn conditie. Het was de wens van de Prins af te zien van het nemen van verdere maatregelen.

Op dit verdrietige moment richt ik mij tot de mensen die het dichtst bij hem stonden. Koningin Beatrix, Prinses Irene, Prinses Margriet, Prinses Christina, de heer Pieter van Vollenhoven, en de klein- en achterkleinkinderen van de Prins.

Zij worden, na het overlijden van Koningin Juliana, nu opnieuw geconfronteerd met een groot verdriet. Wij wensen hen kracht toe bij dit verlies en leven intens met hen mee.

Ik herinner me heel goed mijn bezoek aan de Prins op 18 november. We hebben toen in alle rust gepraat over het leven en over de dood. Dat gesprek heeft grote indruk op me gemaakt. Zoveel liefde voor het leven. Zoveel kracht en strijdbaarheid. En tegelijkertijd: rustig de dood onder ogen

kunnen zien. Die combinatie maakte de Prins tot een unieke persoonlijkheid. Een mens om van te houden.

Prins Bernhard was een man die genoot van het leven. Een vitale man, die tot op zeer hoge leeftijd actief was en zich bleef inzetten voor mensen en vraagstukken die hem na aan het hart lagen.

Groot was zijn betrokkenheid bij de mensen die tijdens de Tweede Wereldoorlog actief waren in de strijd tegen de bezetting.

Als bevelhebber van de Binnenlandse Strijdkrachten speelde de Prins een belangrijke rol bij de onderhandelingen over de capitulatie van het Duitse leger en bij het ordelijk verloop van de bevrijding. Dankzij het gezag dat hij had, werden in die onzekere maanden chaos en onnodig geweld voorkomen. Dat is een prestatie van grote betekenis.

Zijn band met de Verzetsorganisaties is altijd bijzonder hecht gebleven. Bijeenkomsten met oud-verzetsmensen waren voor hem steeds weer een hoogtepunt. Hij wàs er, terwijl zijn gezondheid dat soms nauwelijks toeliet. We herinneren ons de Prins met twee opgestoken duimen, tijdens zijn laatste defilé in Wageningen, op 5 mei dit jaar.

Velen die in de oorlogsjaren hebben gestreden voor onze vrijheid, behoorden tot zijn beste vrienden. En voor zijn vrienden was de Prins er altijd. Zij zullen het overlijden van de Prins ervaren als een persoonlijk verlies.

Een grote rol in het leven van de Prins speelde de natuur. Hij had daarvoor een grote liefde. Als bevlogen natuurbeschermer verwierf hij internationale faam.

Prins Bernhard heeft Nederland grote diensten bewezen. Op veel gebieden – economisch, maatschappelijk en cultureel - was hij een onvermoeibaar ambassadeur voor ons land.

Bij zijn overlijden eisen alle herinneringen hun plaats op. Ook die met betrekking tot het voor menigeen zo moeilijke jaar 1976. Het tekent de Prins dat hij zich in de jaren daarna met niet aflatend enthousiasme en optimisme bleef inzetten voor onze samenleving.

We hebben Prins Bernhard lang bij ons mogen hebben. Daarvoor zijn we dankbaar. Want hoewel zijn wil van ijzer was, zijn gezondheid was dat niet.

Tijdens zijn leven heeft de Prins vele tientallen operaties ondergaan. Steeds weer wist hij - mede dankzij zijn positieve kijk op het leven en zijn geweldige wilskracht - te herstellen.

“Elke dag is een geschenk”, zei hij. Met een verse anjer gaf hij daar dagelijks op zijn eigen persoonlijke manier uitdrukking aan.

Zijn vele bezigheden, maar bovenal zijn vrouw, dochters, kleinkinderen en achterkleinkinderen en vrienden, maakten het leven voor hem tot het einde toe de moeite waard.

We herinneren ons het diepe verdriet van Prins Bernhard toen hij in de Nieuwe Kerk in Delft afscheid moest nemen van zijn vrouw. Meer dan 67 jaar waren zij getrouwd. Samen wisten zij hun leven tot een vruchtbaar leven te maken. Een leven waarin zij heel veel mensen inspireerden en tot steun waren. Ook daaraan denken we nu.

We herdenken Prins Bernhard met groot respect en zijn dankbaar voor alle goede dingen die hij voor ons land heeft gedaan.

In 2003 zei de Prins in een televisiegesprek:

“Ik voel mij als een kind dat een zandkasteeltje heeft gebouwd.
En het is gelukt.”

Gelukkig is de mens die zó op zijn leven kan terugkijken.